

Verslag Domeinvergadering Sociaal d.d. 31 oktober 2023

Verslag: Het Notuleercentrum

Domeinvoorzitter: de heer Van Est
College: Wethouder Bastiaans, Pas.
Domeingriffier de heer Jutten
Aanwezige fracties: SPM, GroenLinks, D66, CDA, PvdA, Partij Veilig Maastricht, VVD, PvdD, VOLT, SP, PVV, SAB, 50PLUS, M:OED.
Aanwezige domeinleden: Jos Boelen (SPM), Ria Makatita (SPM), Harry Mevissen (SPM), Wim Hameleers (SPM), Mark Mülders (GroenLinks), Harry Schouten (GroenLinks), Miriam El Fassih (D66), Guido Mertens (D66), Thomas Gardien (D66), Gabriëlle Heine (CDA), Roy Janssen (CDA), Henri Borgignons (PvdA), Bert Garnier (PVM), John Voorst (PVM), Calvin Klein (VVD), Jean-Pierre van Wisseem (VVD), Ria Strik (PvdD), Ryan Wilmes (VOLT), Jack van Gelooven (SP), Sem Bonte (SP), Jhon Miesen (PVV), Wim Schulpen (SAB), Bennie van Est (50PLUS), Annemiek Meijer-Coninx (50PLUS), Robin Bor (M:OED), Marie Klassen (Maastricht van Nu).

4 Begroting 2024

De voorzitter licht toe dat de programma's 4. Onderwijs, 5. Sociaal Domein en uit programma 7 de onderdelen Gezondheidszorg, GGD en Jeugdzorg besproken worden. Hij vangt aan met het onderdeel Onderwijs.

Wethouder Bastiaans geeft aan dat vragen in afwezigheid van wethouder Mackus gerust gesteld kunnen worden. Zij zorgt dat deze vragen bij hem terechtkomen en schriftelijk beantwoord worden.

SP (Van Gelooven) heeft geen opmerkingen, maar complimenteert de heer Mülders van GroenLinks met het prachtige initiatief.

GroenLinks (Schouten) heeft een vraag over het huisvestingsbeleid van het voortgezet onderwijs. Het is bijna een halfjaar geleden dat er een rapport is verschenen met een voorstel over de herverdeling van de huisvesting in de stad Maastricht. In de begroting wordt slechts vermeld dat hier beleid op gemaakt zal worden, maar de fractie had hier meer concrete ambitie verwacht.

Wethouder Pas antwoordt dat hier gerefereerd wordt aan de ARVO-commissie, die in het leven is geroepen door stichting LVO. De commissie heeft onderzoek verricht en hierover een terugkoppeling aan LVO gegeven. Hij benadrukt dat de gemeente hierin geen zeggenschap heeft. Hij meent dat de heer Schouten doelt op het Integraal Huisvestingsplan van het Voorgezet Onderwijs. Hij had gehoopt deze dit jaar vast te stellen, maar dat is nu verwacht voor het einde van Q1 2024. Er zijn goede gesprekken met LVO en een plan voor het Montessori College Maastricht komt ook terug bij de raad. Op 5 december a.s. staat een presentatie gepland over het IHP PO en VO om de raad op processtappen mee te nemen.

De voorzitter vervolgt met het vraagstuk Sociaal Domein.

CDA (Heine) refereert aan vraag 4.17 op pagina 64, waarbij gewezen wordt op sociale toegankelijkheid en laagdrempeligheid voor wijkgerichte voorzieningen. Het antwoord van het college luidt dat dit te zien valt als voorzieningen waar geen indicatie voor nodig is, maar het is haar niet duidelijk welke voorzieningen hieronder vallen. Voorts heeft de fractie een vraag over het Transformatieplan Jeugdzorg; het contracteren van minder partijen zou ook geld besparen. In de bestuursrapportage is te lezen dat de gemeente € 0,82 miljoen nadelig is, wat gaat over budgetmaatwerk niet-gecontracteerd. In een eerder antwoord op vragen hierover komt naar voren dat maatwerk niet tot extra kosten leidt, maar tot een verschuiving van kosten vanuit het gecontracteerde aanbod. Zij vraagt waarom de aanbieders niet gecontracteerd kunnen worden bij de eerste ronde, maar er omslachtig maatwerk wordt aangeboden en roept op hier in de aanbestedingsronde van 2024 zorgvuldig naar te kijken.

Wat betreft de woonzorgvisie verzoekt zij om meer toelichting op de stand van zaken, zoals een inzicht in de behoefte van dementiewoningen. Voorts wijst zij op de vijftig-gezinnenaanpak, waarmee in 2021 gestart is en die gericht is op gezinnen die in langdurige armoede verblijven. De aanpak is doorgegaan in de Doorbraakmethode, die breder ingesteld is. Zij informeert of de oorspronkelijke vijftig gezinnen uit langdurige armoede geholpen zijn en of de aanpak effectief is geweest. In een eerdere evaluatie kwam naar voren dat de aanpak niet zozeer effectief als wel preventief werkt. Is deze aanpak nog steeds een apart speerpunt of valt deze onder het algemene armoedebeleid? Ten aanzien van de vroegsignalering heeft zij bij de vorige presentatie gevraagd of er bij binnenkomende betalingsachterstanden ook analyses gedaan worden waar deze vandaan komen. Destijds werd dit nog niet gedaan, maar het stond wel op de radar. In de beantwoording van de technische vragen leest zij echter dat dit nu niet gedaan wordt en dat dit niet op de planning staat. Zij ziet hier tegenstrijdigheid in en wenst inzichtelijk te krijgen hoelang iemand op de radar blijft en hoe vaak er meldingen zijn van dezelfde persoon.

Wethouder Bastiaans stelt dat in de beantwoording inderdaad is genoemd dat er geen indicatie voor de wijkgerichte voorzieningen nodig is. Dit gaat bijvoorbeeld om mensen die via de WMO een dagbesteding krijgen bij plekken als Azaro en het Werkhuis. Hoewel hier geen indicatie voor nodig is, heeft de gemeente deze mensen wel in beeld. Dit wordt opgenomen in het beleid Sociale Basis, waarin duidelijk wordt gemaakt aan wat voor soort voorzieningen behoefte is, hoe die verdeeld zijn in de stad, welk budget voorhanden is. Tevens wordt onderzocht hoe zo snel mogelijk aan een hulpvraag voldaan kan worden, zonder dat iemand in een zwaarder hulptraject terecht komt. Ten aanzien van de vijftig-gezinnenaanpak memoreert zij dat er gekeken werd naar welke gezinnen de meest uitgebreide hulpvraag hadden, wat breder ging dan alleen armoede. Zij begrijpt dat CDA graag wil weten hoe duurzaam deze aanpak is geweest.

CDA (Heine) bevestigt dit. In het coalitieakkoord lag de nadruk op gezinnen waarbij armoede van generatie op generatie overgaat. Is hier nog specifiek beleid voor of vallen die onder het reguliere armoedebeleid?

Wethouder Bastiaans zorgt dat hier antwoord op komt. Wat betreft vroegsignalering stelt zij dat de gemeente meldingen krijgt van verschillende partners. Zij vraagt of het klopt dat het verzoek is om voor 2024 een prognose te maken van de meldingen van woningcorporaties.

CDA (Heine) refereert aan de vastgestelde daling van de meldingen, die waarschijnlijk veroorzaakt wordt door ontvangen vakantiegeld in mei, maar ziet graag dat er ook gekeken wordt naar een bredere oorzaak van stijgingen en daling gedurende het jaar, zodat er eventueel op kan worden ingespeeld.

Wethouder Bastiaans hoort hieruit dat een presentatie van data alleen niet afdoende is, maar dat er bij opvallende cijfers ook naar de oorzaak gezocht wordt. Zij neemt dit mee terug.

D66 (Elfassih) informeert naar aanleiding van pagina 65 wat het concreet zou betekenen voor Maastricht als de Spreidingswet wordt aangenomen. Ten aanzien van Moneywise is zowel het resultaat als de begroting 80; betekent dit dat er 80 mensen deelnemen of dat er nog een wachtlijst is? Op pagina 68 wordt vermeld dat D66 en VVD schriftelijke vragen hebben over punt 5 en 7 en zij informeert wanneer concrete antwoorden op het onderzoek in te zien zijn. Het betreft het onderzoek naar de landelijke bijstandsnorm en in hoeverre mensen mogen bijverdienen, voorbeelden uit de rest van het land daarbij meenemend. Op pagina 73 wordt gerefereerd aan doorstroming op de woningmarkt door toevoeging van levensloopbestendige woningen en zij vraagt hoe dit bewerkstelligd zal worden. Ten laatste informeert zij naar de wachtlijst voor huishoudelijke hulp en de methodieken die gebruikt worden om mensen in de bijstand om te scholen als huishoudelijke hulp.

Wethouder Bastiaans licht ten aanzien van de Spreidingswet toe dat die in de Eerste Kamer niet-controversieel is verklaard. Vanuit verschillende gemeenten is het aangegeven dat het goed zijn als de wet er komt. De verwachting is dat Gemeente Maastricht haar verantwoordelijkheid zal nemen. De vraag over Moneywise neemt zij mee terug. Zij meent dat de vragen naar aanleiding van de bijstandsnorm in behandeling zijn. Voorts is er wat betreft de wachtlijst huishoudelijke hulp een breder probleem op de arbeidsmarkt te zien. Enerzijds wordt onderzocht hoe mensen geschikt gemaakt kunnen worden voor bepaald werk, anderzijds wordt gefocust op *reablement* en het zelfredzaam maken. De wachtlijst kan momenteel niet worden opgelost, maar er is wel een onderscheid gemaakt tussen urgente en minder urgente gevallen. Er wordt nu veel gebruik gemaakt van de regeling die er is, waarbij de vraag is of iedereen deze hulp eigenlijk wel nodig heeft.

Wethouder Pas voegt toe dat de ambitie voor levensloopbestendige woningen is verwoord in de Meerjarige Prestatieafspraken met de woningcorporaties, zorgpartijen en verhuurdersbelangenverenigingen. Maasvallei gaat bijvoorbeeld veertig woningen slopen, waarvoor zestig appartementen met liften in de plaats komen.

PvdD (Strik) geeft aan dat dierenwelzijn minimaal wordt besproken in de begroting, het gaat slechts over handhaving en dieren evacuatie bij hoog water. De fractie ontvangt signalen dat door de steeds hogere kosten voor levensonderhoud eigenaren moeite hebben goed voor hun dieren te kunnen zorgen. Diervoer en dierenartskosten zijn voor sommigen en vooral de minima niet meer te betalen, wat tot schrijnende gevallen leidt. Heeft de gemeente inzicht in de stijgende kosten van levensonderhoud en dierenwelzijn, hoeveel mensen gebruikmaken van de dierenvoedselbank en hoeveel mensen de rekening van de dierenarts niet meer kunnen betalen? Worden de initiatieven zoals de dierenvoedselbank en de website van de dierenambulance door de gemeente onder de aandacht gebracht?

Wethouder Bastiaans zal deze vragen schriftelijk beantwoorden.

M:OED (Bor) refereert aan de 2% stijging inzake Maastrichtenaren bij wie gezondheid het dagelijks functioneren in het de thuissituatie belemmert. Als antwoord werd het langer thuis wonen van ouderen benoemt als belemmering, maar verdere duiding miste.

Wethouder Bastiaans komt hierop terug.

GroenLinks (Schouten) viel het in het hoofdstuk over het sociale domein in de begroting op dat er nog veel onderzoek gedaan wordt naar armoede en geeft mee dit om te zetten naar krachtig beleid. Ten aanzien van het giftenbeleid is er vandaag gelukkig positief geantwoord. Er wordt ook onderzoek gedaan naar effectindicatoren (pagina 75 en 79), waarbij het hem verbaast dat dit nog geen fingerend beleid is. Verder wordt onderzoek aangekondigd naar langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen, waarbij het hem spijt dat de coalitie hiervoor nog geen beleid heeft. Ten aanzien van huishoudelijke hulp hanteert de gemeente momenteel € 12 per uur en hij vraagt zich af of een verhoging tot € 14 per uur (zoals bij gemeente Heerlen) de mogelijkheid tot herintreding op de arbeidsmarkt voor mensen in de bijstand mogelijk aantrekkelijker kan maken. Wat betreft Maatwerk in Dienstverlening 18- zijn de lasten gestegen van € 30 miljoen in 2023 naar bijna € 43 miljoen in de begroting van 2024, maar hiervoor wordt geen verklaring gegeven. De fractie uit haar respect over de afwikkeling van de casus Xonar. Die is ondertekend door de bestuurder van Xonar, maar in het stuk wordt vermeld dat ook de voorzitter van de Raad van Toezicht zou moeten tekenen.

Wethouder Bastiaans hoort duidelijk de aansporing. Wat betreft het uurtarief voor huishoudelijke hulp is er gesproken met de gemeente Heerlen en is er nadere duiding gegeven in een RIB. De aanbieders en hun cao worden hier in eerste instantie in gevolgd en daarin is gelukkig ook een stijging te zien. De gevraagde verklaring voor de lastenstijging zal schriftelijk worden opgepakt. Zij weet dat bij de gesprekken die wethouder Mackus voert met Xonar hier ook vaak de RvT aanwezig is. Er wordt nagegaan of de RvT ook een handtekening heeft geplaatst.

PvdD (Strik) vraagt op welke termijn zij de antwoorden op haar vragen kan verwachten.

Wethouder Bastiaans antwoordt dat dit zo snel mogelijk zal zijn, maar sowieso vóór de begroting.

SAB (Schulpen) begrijpt naar aanleiding van de bijstandsnorm op pagina 68 dat het ministerie van Sociale Zaken de gemeenten hier meer vrijheid in gaat geven, maar dat dit pas op 1 januari 2025 verwacht wordt. Verder geeft de wethouder aan dat er vrijlatingskaders zijn voor mensen die parttime werken. Hebben die alleen betrekking op de onkostenvergoeding of zijn er nog andere vrijlatingskaders?

Wethouder Bastiaans komt hier schriftelijk op terug.

PVM (Garnier) schaaft zich achter de vraag van mevrouw Elfassih van D66 inzake de huishoudelijke zorg. Wellicht is het een mogelijkheid sommige indicaties tegen het licht te houden, omdat er scheefgroei aan het ontstaan is en er zo meer ruimte gemaakt kan worden voor mensen die het urgent nodig hebben.

Wethouder Bastiaans verduidelijkt dat deze zaken bij de periodieke onderzoeken worden meegenomen en noteert dat meer onderzoek naar indicaties voor een bepaald aantal uren gewenst is.

50PLUS (Meijer) wijst op de valpreventieles 1, 2 of 3 die via de fysiotherapeut aan 65-plussers gegeven kan worden. Tot op heden is nog niet duidelijk hoe dit in zijn werk gaat, wanneer (dit zou per 1 januari 2023 ingaan) en hoe het staat met de verschillende gradaties.

Wethouder Bastiaans zorgt dit ook deze vraag voor de begroting beantwoord is.

SP (Van Gelooven) merkt op dat er eerder gesteld werd dat er mensen zijn die onterecht gebruik maken van huishoudelijke hulp en dat die er middels een onderzoek uitgefilterd zouden moeten worden. Hij vindt dit gecompliceerd, want deze mensen zijn door professionals geïndiceerd en hij vindt extra controle niet terecht.

Wethouder Bastiaans verduidelijkt dat zij niet wil werken vanuit de insteek dat mensen onterecht hulp ontvangen, maar vanuit het gegeven dat zorgbehoeften kunnen veranderen.

GroenLinks (Schouten) refereert aan de gemeente Oss, waar momenteel zorgbuurthuizen worden ontwikkeld. Hij verzoekt de wethouder de mogelijkheden in Maastricht te schetsen.

Wethouder Bastiaans legt uit dat er binnen de Woon-Zorgvisie aandacht besteed wordt aan alle doelgroepen die behoeften hebben op het snijvlak van woon en zorg en initiatieven die landelijk en regionaal plaatsvinden.

CDA (Heine) wijst op haar eerdere vraag over de Woon-Zorgvisie. De landelijke wet vereist dat gemeenten na 2023 inzichtelijk maken welke zorg- en woonhoeften er zijn voor de ouderen en de aandachtsgroepen, maar het college antwoordt slechts dat die er medio 2024 zal zijn.

Wethouder Pas geeft aan dat men nu bezig is in de opdrachtfase van de Woon-Zorgvisie met alle betrokken partijen. Dit wordt opgenomen in de Omgevingsvisie en de raad wordt hier medio 2024 in meegenomen.

CDA (Heine) stelt dat als de raad vragen heeft over hoeveel van de 290.000 woningen in Maastricht gebouwd moeten worden, hoeverre hierover al informatie beschikbaar is.

Wethouder Bastiaans geeft aan dat er van een aantal doelgroepen zeker al beeld is. Wat betreft de toegankelijkheid van bepaalde tredewoningen en hoe levensloopbestendig die zijn, moet nog verder uitgewerkt worden. Dat geldt tevens voor collectieve woningaanpassingen en de rol van woningcorporaties hierin.

CDA (Heine) vraagt of er wel al bepaalde prestatieafspraken zijn gemaakt. In januari wordt daarnaast de Omgevingsvisie geactualiseerd, maar die moet opnieuw geüpdatet worden na het verschijnen van de Woon-Zorgvisie medio 2024.

Wethouder Pas stelt dat er prestatieafspraken zijn met woningcorporaties tussen 2022-2026. Er worden 178 BAT-1-woningen gerealiseerd (met wandelstok begaanbaar), 839 BAT-2-woningen (met rollator begaanbaar) en 199 BAT-3-woningen (met rolstoel begaanbaar).

PvdA (Van Ham) valt mevrouw Heine bij. Zij vreest ervoor dat de focus verloren gaat als de Zorgvisie ook in de Woon- en Omgevingsvisie terechtkomt en pleit voor de volle aandacht in het juiste domein en op de korte termijn. Hetzelfde geldt voor een meerjarenplan met afspraken met corporaties.

GroenLinks (Schouten) meent dat een algemene visie niet goed besproken kan worden als de daaruit bestaande onderdelen niet goed behandeld zijn. De onderdelen zijn het belangrijkste en maken samen het geheel.

CDA (Heine) vraagt of de actualisatie van de Omgevingsvisie wellicht later gedaan zou moeten worden.

Wethouder Pas zal dit goed uitzoeken en met een samenhangend plan komen.

SP (Van Gelooven) wil GroenLinks bedanken voor het adresseren van de zorgbuurthuizen, wat van oudsher een initiatief van de SP is. Hij gelooft dat de verdere ontwikkeling hiervan zonder de gemeente ook zeker moet gebeuren als dat mogelijk is.

De voorzitter informeert of er in de tweede ronde nog vragen zijn.

D66 (Elfassih) geeft aan dat er veel woningcorporaties en nieuwbouw van levensbestendige woningen zijn in Maastricht. Zij begrijpt dat een huurder alleen niet zomaar aanspraak kan maken op zo'n woning, tenzij die nu al huurt bij de desbetreffende corporatie. Zo'n huurder krijgt dan voorrang bij de loting.

Wethouder Pas stelt dat dit voor zover hem bekend is uitsluitend via Thuis&Limburg gaat en dat overstap van bijvoorbeeld Servatius naar Woonpunt niet mogelijk is.

D66 (Elfassih) zal de mails die zij hierover heeft doorsturen aan de wethouder.

CDA (Heine) had een technische vraag gesteld over wat de Innovatieopdracht samenleven betekent, waarbij in het antwoord werd verwezen naar pagina 42.

Wethouder Bastiaans belooft hier ook schriftelijk op terug te komen.

PVM (Garnier) wil graag de actuele stand van zaken weten van de skaeve huse op Malberg.

Wethouder Bastiaans antwoordt dat er een vergunning is afgegeven en dat er aan het terrein gewerkt wordt. De eerste bewoners kunnen einde van dit jaar hun intrek nemen.

De voorzitter legt de onderwerpen Gezondheidszorg een Jeugdzorg voor.

SP (Van Gelooven) en **PVM** (Garnier) hebben geen verdere vragen.

GroenLinks (Mülders) hoort graag welke aandachtspunten de wethouder voor zichzelf ziet weggelegd wat betreft deze onderwerpen. Ten aanzien van Volksgezondheid wordt gerefereerd aan IZA en GALA, die onder andere Opera Zuid noemden in hun presentatie. Opera Zuid zou graag een gesprek willen met de coördinerend wethouder van IZA en GALA, omdat het versterken van de sociale basis een van hun speerpunten is, maar de buurtopera niet jaarlijks wordt gefinancierd door de Gemeente Maastricht. Voorts is afgelopen juni een amendement aangenomen inzake een betere lobby voor prepzorg en hij informeert in hoeverre de wethouder in gesprek gaat met GGD's om hierin resultaten te bereiken. Demissionair minister Kuipers wil het medicament toegankelijker maken, maar de eigen bijdrage stijgt tot € 22,50 per maand, wat bij de huidige gebruikers, met name studenten, voor onrust zorgt.

Wethouder Bastiaans zal niet namens wethouder Meij op de eerste vraag over aandachtspunten antwoorden. Wat betreft de buurtopera ziet zij verschillende plekken in de stad die een bijdrage kunnen leveren aan IZA en GALA. De gemeente is in gesprek met Opera Zuid en dat is zeker een van de partijen die gewaardeerd worden, maar zij kan geen toezeggingen doen op samenwerking. Zij zal de vraag over prepzorg schriftelijk beantwoorden.

PvdD (Strik) memoreert aan de laatste domeinvergadering Sociaal Domein, waarin de fractie aandacht vroeg voor het belang van gezonde en plantaardige voeding, waarbij het eten van plantaardige voeding, naast voordelen voor dierenwelzijn en klimaat, een wetenschappelijk bewezen positief effect heeft op de eigen gezondheid. De verandering in ons consumptiepatroon naar minder zuivel en meer plantaardig voedsel kan dus bijdragen aan een verlaging van de druk op de zorg. Het College gaf echter aan dat de gemeente geen invloed heeft op wat haar bewoners eten en dat de gemeente hier niet over gaat. Wat de fractie betreft een gemiste kans en zij wijst op andere gemeenten die succesvol inzetten op de eiwittransitie en stimuleren van plantaardig voedsel. Een aantal van heeft zich aangesloten bij de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving, waarin bijvoorbeeld de doelstelling is opgenomen om in 2030 50% en in 2040 60% van eiwitten uit plantaardige bronnen te realiseren. Het betreurt de fractie dat er in de begroting maar beperkt geld wordt gereserveerd voor het stimuleren van gezonde voeding en er geen aandacht wordt geschonken aan de eiwittransitie. Wordt er op dit moment door de gemeente of de GGD aandacht besteed aan het belang en het voordeel van minder vlees en zuivel en een plantaardig voedselpatroon? Zo nee, waarom niet en zo ja, op welke manier? Ziet het College een mogelijkheid zich aan te sluiten bij de City Deal? Tenslotte vindt van 4 tot 10 maart 2024 de nationale Week Zonder Zuivel plaats, een mooi en laagdrempelig initiatief om bewoners kennis te laten maken met een alternatief voedselpatroon. Zal hier door de gemeente aandacht aan besteed worden?

Wethouder Bastiaans wijst op het programma 'De Gezonde Basisschool van de Toekomst' binnen de GGD, waarin kinderen van jongs af aan over gezond eten worden geleerd. Er zijn ook foodcoaches, dus er wordt op verschillende manieren aandacht aan besteed. De andere vragen zullen schriftelijk worden beantwoord.

De voorzitter sluit dit agendapunt af.